

OVERVÅGNINGSRAPPORT

Overvågning af antimikrobiel resistens i Europa 2011 Sammendrag

Disse resultater er baseret på oplysninger om antimikrobiel resistens (AMR), som 29 lande i EU/EØS har indberettet i 2012 (oplysningerne vedrører 2011), og tendensanalyser af oplysninger, der er indberettet i perioden 2008 til 2011.

De viser, at der over alt i Europa er en stigende forekomst af antimikrobiel resistens hos de gramnegative patogener, der er under overvågning (*Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae* og *Pseudomonas aeruginosa*). Forekomsten af resistens hos grampositive patogener (*Streptococcus pneumoniae*, *Staphylococcus aureus*, *Enterococcus faecium* og *Enterococcus faecalis*) er til gengæld stabil eller endda aftagende i visse lande. For de fleste kombinationer af antimikrobielt stof og patogen er der tydeligvis store variationer imellem landene.

I 2011 kom det mest foruroligende bevis for stigningen i antimikrobiel resistens fra oplysninger om kombineret resistens (resistens mod tredje generations cephalosporiner, fluoroquinoloner og aminoglycosider) hos *E. coli* og *K. pneumoniae*. For begge patogeners vedkommende rapporterede over en tredjedel af landene om betydeligt stigende tendenser med hensyn til kombineret resistens i de sidste 4 år.

Den høje og stigende andel af kombineret resistens, som iagttages hos *K. pneumoniae* betyder, at visse patienter med livstruende infektioner kun har få behandlingsmuligheder tilbage, som for eksempel behandling med carbapenemer. Siden 2010 er carbapenemresistensen imidlertid steget i visse lande, hvilket yderligere har forværret situationen. For *P. aeruginosa* er kombineret resistens også almindelig, idet 15 % af isolaterne er resistente over for mindst tre af de klasser af antimikrobielle lægemidler, der er under overvågning. Den tilsyneladende uhæmmede stigning i forekomsten af antimikrobiel resistens hos de vigtigste gramnegative patogener vil uundgåeligt medføre, at nogle behandlingsmuligheder går tabt.

Sideløbende hermed viser andre indberettede tendenser for så vidt angår antimikrobiel resistens, at den nationale indsats inden for infektionskontrol og begrænsning af resistens er effektiv. Dette fremgår af udviklingen inden for meticillinresistent *S. aureus* (MRSA), antimikrobielt resistent *S. pneumoniae* og antimikrobielt resistente enterokokker. For disse synes situationen at være generelt stabil eller endda at være blevet forbedret i visse lande. For meticillinresistent *S. aureus* (MRSA) stemmer disse iagttagelser overens med indberetningerne fra de nationale overvågningsprogrammer i visse medlemsstater og de seneste undersøgelser af resultaterne af indsatsen inden for infektionskontrol. Der er store variationer imellem landene med hensyn til *S. pneumoniae*, men resistensen over for almindelige antimikrobielle lægemidler har været forholdsvis stabil i Europa i løbet af de seneste år. Dette blev også bekræftet af oplysningerne for 2011.

Resistensen over for aminoglycosider hos *E. faecalis* synes at have stabiliseret sig på et højt niveau i Europa. Adskillige andre lande, som tidligere har rapporteret om et forholdsvis højt resistensniveau, oplever nu en aftagende tendens. Forekomsten af vancomycinresistens hos *E. faecium* er ligeledes stabil eller aftagende.

Der er klar forskel i Europa fra nord til syd med hensyn til meticillinresistent *S. aureus* (MRSA) og flere kombinationer af antimikrobielt stof og patogen, f.eks. fluorquinolonresistens hos *E. coli*, *K. pneumoniae* og *P. aeruginosa*. Generelt rapporteres der om lavere resistensandele i Nordeuropa og højere andele i Sydeuropa. Disse geografiske forskelle kan afspejle forskelle med hensyn til metoder til infektionskontrol og antimikrobiel anvendelse. Forsigtig brug af antimikrobielle stoffer og en omfattende indsats inden for infektionskontrol bør udgøre hjørnesteinen i effektive forebyggelses- og kontrolforanstaltninger, som sigter mod at nedbringe selektionen og overførslen af antimikrobielt resistente bakterier.